

Titel: Udrag fra Journalen NB32

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K26", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K26*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb32-kom-shoot-nb32-873.pdf> (tilgået 05. august 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K26

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **A. B. C^{en} blev udstyret med Billeder** : Allerede i middelalderen blev latinske ABC'er, kombineret med en katekismus, anvendt i kirke- og klosteskolerne; efter reformationen i Danmark i 1536 blev der indført danske ABC'er, som regel kombineret med Luthers lille katekismus (kaldt katekismus-ABC'er), sjældent illustreret, undertiden dog med ét billede af en strunk hane. Ideen til brugen af billeder kom fra den tjekkiske præst, forf. og pædagog Johann Amos Comenius, der i 1658 udgav *Orbis sensualium pictus* (lat., *Sanseverdenen i billeder*, udg. på da. i 1672), som kom til at danne skole for egentlige billed-ABC'er. I slutningen af det 18. årh. begyndte den da. bogtrykker J.R. Thiele (1736-1815) at udgive *ABC* (med billeder og vers), der indeholdt de fem dele fra Luthers lille katekismus og bønner efterfulgt af en ABC udstyret med dyrebilleder og små børnerim, og som udkom i utallige optryk. Fra slutningen af det 18. årh. udkom også andre billed-ABC'er, hvor katekismudelen blev erstattet af tekster med moralsk indhold for at indøve dyderne. I begyndelsen af det 19. årh. udkom flere kombinerede billed-ABC'er og læsebøger, se fx *Nyeste Billed-A.B.C. og Læsebog for Børn. Udarbejdet efter Carl Phil. Funke* af J. Werfel, Kbh. 1803; A.F. Just *Billed-ABC med Stave- og Læseøvelser*, Viborg 1806 (6. opl. 1835); H. Wendt *Nye A.B.C. Billed- og Læsebog for de første Begyndere*, Kbh. 1823; og A.C. Rasmussen *Allernyeste Billed-ABC og Læsebog for de første Begyndere*, Kbh. 1827 (5. opl. 1853). Billed-ABC'erne vandt øget udbredelse og blev forøget i omfang efter anordning af 29. juli 1814 for almue- og borgerskolevæsnet i København, for almue- og borgerskolevæsnet i købstæderne og for almueskolevæsnet på landet.

I trykt udgave: Bind 26 side 241 linje 10